

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.4, 2015, pp.268-280

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
โดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

DEVELOPMENT OF A VOLUNTEER MIND SCALE FOR LOWER SECONDARY SCHOOL
STUDENTS BASED ON KOHLBERG'S COGNITIVE THEORY OF MORAL REASONING ABILITY

นางสาววีรพร สีสถาน *

Weeraporn Seesathan

รศ.ดร.อวยพร เรืองตระกูล **

Assoc. Prof. Auyporn Ruengtragul, Ph.D.

บทคัดย่อ

การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก เป็นงานวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก แบบวัดที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบสอบถามประสบการณ์ด้านจิตอาสาของนักเรียน ซึ่งแบ่งองค์ประกอบ จิตอาสาออกเป็น 3 ด้าน คือ การช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา หลังจากพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบวัดจิตอาสาให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49 คน ผลการวิเคราะห์คุณภาพ แบบวัด 1) แบบวัดจิตอาสาที่พัฒนาขึ้นมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 2) การตรวจสอบความเที่ยงด้วยวิธีการประมาณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.901 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์สูง โดยมีค่าความเที่ยงด้านการช่วยเหลือผู้อื่น การเสียสละต่อสังคม และความมุ่งมั่นพัฒนา เท่ากับ 0.695, 0.838 และ 0.775 ตามลำดับ 3) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างด้วยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า โมเดลจิตอาสามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 0.104$, $df=1$, $p= 0.747$, $GFI=0.998$, $AGFI=0.991$, $RMR=0.029$, $RMSEA=0.000$)

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชา วิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: weeraporn.see@gmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชา วิจัยและจิตวิทยาการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: rauyporn@chula.ac.th

Abstract

A study on the development of a volunteer mind scale for lower secondary school students based on Kohlberg's cognitive theory of moral reasoning ability is a descriptive research with following purposes to development of a volunteer mind scale for lower secondary school students based on Kohlberg's cognitive theory of moral reasoning ability. The volunteer mind scale is the questionnaires volunteer experiences of students. Each element Volunteers into three factor: helping others, social sacrifice and a commitment to development. The sample consisted of 48 lower secondary school students. The research findings were as follow: 1) the values of the item-level content validity index and scale-level content validity index were between 50 – 1.00. 2) the reliability as the overall and each subscale was 0.901. The reliability of helping others, social sacrifice and a commitment to development of equals 0.695, 0.838 and 0.775 respectively. 3) the result showed the confirmatory factor analysis with reasonable criteria of evaluating the fitness of measurement model. All model fit statistics fell within acceptable range, which indicated that the measurement model fit was reasonable ($\chi^2 = 0.104$, $df=1$, $p=0.747$, $GFI=0.998$, $AGFI=0.991$, $RMR=0.029$, $RMSEA=0.000$)

คำสำคัญ: จิตอาสา / แบบวัดจิตอาสา / เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

KEYWORDS: VOLUNTEER MIND / VOLNTEER MIND SCALE / KOHLBERG'S COGNITIVE THEORY

บทนำ

จิตอาสาเป็นคุณธรรมหนึ่งที่สังคมปรารถนาให้สมาชิกยึดถือ เพราะผู้มีจิตอาสาจะเป็นผู้ที่ไม่เห็นแก่ตัว ไม่คำนึงถึงความเดือดร้อนของผู้อื่น ผู้ที่มีจิตอาสาจะเป็นบุคคลที่สำนึกต่อสังคมส่วนรวม โดยการเอาใจใส่ และช่วยเหลือผู้อื่น คนในสังคมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประเทศที่พัฒนาแล้วจึงให้ความสำคัญต่อจิตอาสาอย่างมาก บางประเทศอย่างเช่น สหรัฐอเมริกา บังคับให้กิจกรรมอาสาเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา ซึ่งเชื่อว่าจะเป็นกิจกรรมที่สร้างผู้ที่มีจิตอาสาได้ (Keith, 1994 อ้างถึงใน Stukas, Snyder, & Clary, 1999) ประเทศที่มีสมาชิกเป็นผู้มีจิตอาสา มีอาสาสมัครมากก็จะเอื้อต่อการพัฒนาประเทศและลดงบประมาณในการพัฒนาของหน่วยงานของรัฐ (Cnaan & Goldber, 1991 อ้างถึงใน Corrigan, 2001) จิตอาสานอกจากจะเป็นผลดีต่อสังคมแล้ว การมีจิตอาสายังช่วยให้ผู้ที่มีจิตอาสามีความสุขทางจิตและสุขภาพกายที่ดี มีความสุขในชีวิต (Corrigan, 2001; Ye, Leung & Mok, 2011; Post, 2011)

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศเกี่ยวกับจิตอาสา (volunteer mind, volunteer spirit) งานวิจัยที่พบจะศึกษากับกลุ่มอาสาสมัครในองค์กรต่างๆเพื่อตรวจสอบความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น ว่าสาเหตุหรือแรงจูงใจในการเป็นอาสาสมัครเพราะต้องการช่วยเหลือคนอื่น หรือมีสาเหตุจากรายได้หรือประโยชน์ของตนเอง (Corrigan, 2001; Dean, 2012; Handy et al., 2000; Maes, 2012) หากศึกษาเกี่ยวกับนิยามของจิตอาสาเกี่ยวกับความเต็มใจช่วยเหลือผู้อื่น (willingness to help others, helping behavior) การเห็นแก่ประโยชน์ผู้อื่น (altruistic) ความมีน้ำใจ (kindness) พฤติกรรมเอื้อต่อสังคม (prosocial) และความเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น (benevolence) งานวิจัยมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่หลากหลาย จำแนกได้เป็น 3 กลุ่มดังนี้ กลุ่มที่ 1 ศึกษาพฤติกรรมการช่วยเหลือผู้อื่นในเด็กเล็กๆระหว่าง 2 ปี ถึงเด็กก่อนเข้าโรงเรียน โดยศึกษาจากสถานการณ์จำลองแล้วสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้การช่วยเหลือผู้อื่น และการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น (Belacchi & Farina, 2012; Dunfield, Kuhlmeier, O'Connell, & Kelley, 2011; Hepach, Vaish, & Tomasello, 2012; Williamson, Donohue, & Tully, 2013) กลุ่มที่ 2 ศึกษาตัวอย่างเด็กระดับประถมศึกษา จะเป็น

การศึกษาในเรื่องของการพัฒนากิจกรรมทำความดีโดยมีเงื่อนไขให้เด็กทำความดีสัปดาห์ละ 1 ครั้งแล้วให้เขียนรายงานตนเอง (self-report) (Caprara et al., 2014) และศึกษาปัจจัยสาเหตุการเลี้ยงดูของพ่อและแม่ที่มีผลต่อพฤติกรรมการช่วยเหลือคนแปลกหน้า เพื่อน และครอบครัว โดยมีตัวแปรส่งผ่าน ความเห็นอกเห็นใจ (empathy) และการกำกับตนเอง (self-regulation) (Padilla-Walker & Christensen, 2011) และกลุ่มที่ 3 ศึกษาตัวอย่างวัยรุ่นขึ้นไปที่ไม่ใช่ผู้ทำงานด้านจิตอาสาหรือเป็นอาสาสมัครโดยการสร้างสถานการณ์จริง หรือสถานการณ์จำลองเพื่อตรวจสอบว่าพวกเขาจะมีแนวโน้มหรือพฤติกรรมในการให้ความช่วยเหลือหรือไม่ ตามปัจจัยที่ต้องการศึกษา (Henderson, Huang, & Chang, 2012; Pavey, Greitemeyer, Sparks, 2012; Vela, 2013; Rever, Ehrhart, & Chadwick, 2012; Siem, Lotz-Schmitt, & Stürmer, 2014; Welp & Brown, 2014; Ye, Leung, & Mok, 2010)

จากที่ได้ศึกษาเครื่องมือวัดจิตอาสาสามารถจำแนกเครื่องมือออกเป็น 4 กลุ่มโดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาดังนี้ 1) วัดจิตอาสากับเด็กเล็กที่ยังเขียนไม่ได้จะใช้วิธีการสังเกตโดยผ่านสถานการณ์เงื่อนไขที่ต้องการศึกษา (Belacchi & Farina, 2012; Dunfield et al., 2011; Hepach et al., 2012; Williamson et al., 2013) 2) วัดในเด็กระดับประถมศึกษาจะวัดผ่านการเขียนรายงานตนเองซึ่งจะศึกษาในระยะยาว กับการวัดด้วยมาตราประมาณค่า (rating scale) (Caprara et al., 2014; Padilla-Walker & Christensen, 2011) 3) ในกลุ่มคนทั่วไป (วัยรุ่นขึ้นไป) จะใช้แบบสอบถามมาตราประมาณค่า (จิราพรรณ เรืองพุทธ, 2556; ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์, 2550; ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์, 2556; ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร และคณะ, 2553; สุดาพรรณ บินนอก, 2551) หรือวางเงื่อนไขสถานการณ์แล้วให้ตอบว่าจะให้ความช่วยเหลือหรือไม่ และจะช่วยเหลืออย่างไร (Henderson et al., 2012; Pavey et al., 2012; Raver et al., 2012; Siem et al., 2014; Vela, 2013; Ye et al., 2010) และ 4) การศึกษาจิตอาสาในกลุ่มอาสาสมัครถือว่าเป็นกลุ่มที่มีจิตอาสาสูงจึงไม่วัดจิตอาสา แต่จะวัดตัวแปรอื่นที่มีความเกี่ยวข้องกับจิตอาสา (กรรณิกา มาโน, 2553; ปิยะนาถ สรวิสูตร, 2552; อนิษฐา แจ็งเอี่ยม, 2553; Corrigan, 2001; Dean, 2012; Handy et al., 2000; Maes, 2012)

จะเห็นได้ว่าในการวัดจิตอาสา นักวิจัยจะพยายามวัดในนิยามการเต็มใจช่วยเหลือ จึงมีนักวิจัยหลายคนที่ยามสร้างสถานการณ์และสังเกตพฤติกรรมหรือสัมภาษณ์ การวัดด้วยการเขียนรายงานตนเอง (self-report) ซึ่งเป็นการวัดที่ดีแต่วัดได้ยาก ส่วนการวัดโดยแบบวัดมาตราประมาณค่า (rating scale) สามารถทำได้ง่ายแต่ไม่อาจวัดได้ตรงตามนิยามเพราะพฤติกรรมที่แสดงออกมาเหมือนกันของแต่ละบุคคลนั้นอาจมีเหตุผลที่ต่างกัน เราจึงไม่สามารถรู้ได้จริงๆว่าสิ่งที่เขากระทำนั้นแสดงออกมาด้วยความเต็มใจ หรือมีอะไรเป็นตัวบังคับ หรือมีอะไรแอบแฝง การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาตามแนวทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก 6 ขั้น คือ 1) กระทำเพราะกลัวถูกลงโทษ 2) กระทำพฤติกรรมเพราะต้องการได้รับรางวัลผลตอบแทน 3) กระทำพฤติกรรมเพราะความเห็นชอบของคนรอบข้าง 4) กระทำพฤติกรรมตามกฎระเบียบหรือหน้าที่ที่สังคมกำหนด 5) กระทำด้วยความเห็นชอบของตนเอง และ 6) กระทำตามหลักคุณธรรมสากล แบบวัดนี้จะช่วยให้เข้าใจถึงพฤติกรรมจิตอาสาได้มากขึ้น

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นวัยที่เริ่มเรียนรู้สังคม จากที่เคยอยู่ในสังคมโรงเรียน ประถมศึกษาที่ค่อนข้างแคบไปสู่สังคมที่กว้างขึ้น เด็กวัยนี้จะเริ่มเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม หากเราทราบระดับจิตอาสาและเหตุผลของการกระทำพฤติกรรมจิตอาสานั้นๆ ก็จะเป็นผลดีต่อการพัฒนาจิตอาสาและเป็นแนวทางในการสร้างกิจกรรมที่ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะมุ่งทำประโยชน์แก่ผู้อื่นและสังคม นักเรียนจะได้เจริญเติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีต่อไปในอนาคต การวิจัยนี้จึงเห็นว่าน่าจะมีการพัฒนาเครื่องมือวัด

จิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

วัตถุประสงค์

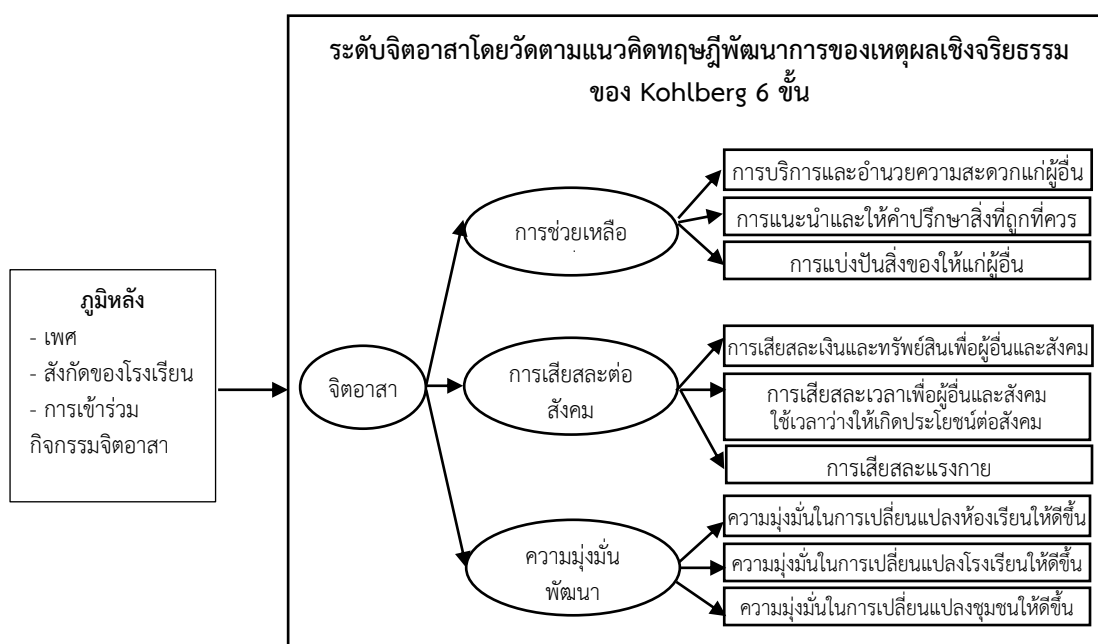
เพื่อพัฒนาแบบวัดจิตอาสาโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขอบเขตการวิจัย

การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาในการวิจัยครั้งนี้วัดจิตอาสาออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเสียสละเพื่อสังคม และ 3) ความมุ่งมั่นพัฒนา แบบวัดจิตอาสาที่พัฒนามีลักษณะข้อคำถามประสบการณ์ของพฤติกรรมจิตอาสาแต่ละด้าน และมีเหตุผลในการกระทำพฤติกรรมจิตอาสา 6 ตัวเลือกตามเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก

กรอบความคิดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ยึดการวัดจิตอาสาตามองค์ประกอบ 3 ด้านของณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์ (2550) แต่มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดบางองค์ประกอบ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับนิยามจิตอาสา โดยมีองค์ประกอบดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การช่วยเหลือผู้อื่น ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ 1) การบริการและอำนวยความสะดวกแก่ผู้อื่น 2) การแนะนำและให้คำปรึกษาสิ่งที่ถูกที่ควรแก่ผู้อื่น และ 3) การแบ่งปันสิ่งของให้แก่ผู้อื่น องค์ประกอบที่ 2 การเสียสละต่อสังคม ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ 1) การเสียสละเงินและทรัพย์สิน 2) การเสียสละเวลา และ 3) การเสียสละร่างกาย และองค์ประกอบที่ 3 ความมุ่งมั่นพัฒนา ประกอบด้วยตัวชี้วัด 3 ตัว ได้แก่ 1) ความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลงห้องเรียนให้ดีขึ้น 2) ความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนให้ดีขึ้น และ 3) ความมุ่งมั่นในการเปลี่ยนแปลงชุมชนให้ดีขึ้น โดยมีตัวแปรภูมิหลัง คือ เพศ สังกัดของโรงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสา นำมาอธิบายระดับจิตอาสา และ ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในการกระทำพฤติกรรมจิตอาสา ดังภ

แผนภาพ 1: กรอบความคิดของการวิจัยวิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งแบบวัดที่พัฒนาขึ้นแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบวัด ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับเพศ ข้อมูลภูมิหลัง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) และเติมคำตอบ 2) แบบวัดจิตอาสา นักเรียน มีลักษณะเป็นข้อคำถามประสบการณ์ของพฤติกรรมจิตอาสา และมีเหตุผลในการกระทำพฤติกรรมจิตอาสา 6 ตัวเลือกตามเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก โดยทดลองใช้แบบวัดกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49 คน ชาย 17 คน หญิง 32 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 16 คน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 15 คน และ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 18 คน

ขั้นตอนการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบวัดจิตอาสาตามขั้นตอนต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบโครงสร้างตัวแปรและกำหนดนิยามตัวแปรที่ต้องการวัดและออกแบบเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่ปรับปรุงใหม่จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับจิตอาสา

นิยามเชิงปฏิบัติการของจิตอาสา

จิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของนักเรียนที่มีต่อผู้อื่น สังคม และส่วนรวม โดยมุ่งมั่นที่จะทำประโยชน์ให้แก่ผู้อื่น สังคม และส่วนรวม โดยแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่มีใครขอร้อง ไม่ใช่หน้าที่รับผิดชอบ ไม่หวังผลตอบแทน เป็นการช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ ซึ่งวัดได้จากองค์ประกอบ 3 ด้าน คือ 1) การช่วยเหลือผู้อื่น 2) การเสียสละต่อสังคม และ 3) ความมุ่งมั่นพัฒนา

การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง พฤติกรรมการให้บริการและอำนวยความสะดวกของนักเรียนที่แสดงออกต่อเพื่อน ครู คนในครอบครัว หรือคนในสังคม การแนะนำสิ่งที่ถูกต้องแก่เพื่อนและรุ่นน้อง หรือการแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น

การเสียสละต่อสังคม หมายถึง การยอมเสียผลประโยชน์ของตนนักเรียนเพื่อเกิดประโยชน์แก่เพื่อน ครู คนในครอบครัว หรือคนในสังคม โดยการเสียสละเงิน สิ่งของ สละเวลา หรือ สละแรงกาย

ความมุ่งมั่นพัฒนา หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงถึงความสนใจและตระหนักในปัญหาของห้องเรียน โรงเรียน ชุมชน มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ในการเปลี่ยนแปลงห้องเรียน โรงเรียน ชุมชนให้ดีขึ้น เช่น เก็บขยะ รดน้ำต้นไม้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาห้องเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาโรงเรียนหรือกิจกรรมพัฒนาชุมชน

ขั้นที่ 2 สร้างข้อคำถามประสบการณ์ทางพฤติกรรมของจิตอาสา จำนวน 27 ข้อ และสร้างเหตุผลในการกระทำพฤติกรรมจิตอาสาตามเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก 6 ขั้นจากนั้นนำแบบวัดที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม

ขั้นที่ 3 นำแบบวัดไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความถูกต้องชัดเจนของภาษา จำนวน 6 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยจำนวน 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 2 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบวัดของโคลเบอร์ก 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา 1 ท่าน การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา พบว่าค่าดัชนี IOC ของข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง -0.20 – 1.00 ซึ่งข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ที่มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัดสามารถนำไปใช้วัดได้ ส่วนข้อคำถามที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 ไม่ผ่านเกณฑ์คุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหา จากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาพบว่า มีข้อคำถามประสบการณ์ทางพฤติกรรมของจิตอาสา 4 ข้อที่สถานการณ์ไม่เหมาะสม คือ ไม่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน หรือ

ผู้ตอบแบบวัดมีโอกาสดอปไม่เท่าเทียมกัน สำหรับเหตุผลในการกระทำพฤติกรรมจิตอาสาในแต่ละข้อ ยังไม่ตรงตามขั้นของเหตุผลเชิงจริยธรรมตามทฤษฎีของโคลเบอร์เกอร์ ผู้วิจัยจึงปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ พร้อมทั้งสร้างข้อคำถามเพิ่มอีก 4 ข้อ แล้วนำแบบวัดที่แก้ไขแล้ว นำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาอีกครั้ง ซึ่งการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาในครั้งนี้ทั้งสองพบว่า ค่าดัชนี IOC ของข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00

ขั้นที่ 4 ปรับปรุงแบบวัดตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ โดยมีการปรับภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้นตามคำแนะนำ จากนั้นนำแบบวัดไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งจนได้แบบวัดที่มีความสมบูรณ์จำนวน 27 ข้อ

ตัวอย่างเครื่องมือ

ข้อ	ท่านเคยทำหรือปฏิบัติตั้งสถานการณ์ต่อไปนี้หรือไม่	เหตุผลที่ท่านปฏิบัติตั้งเช่นเหตุการณ์
1	ไปทำธุระให้กับพ่อ แม่ พี่ น้องหรือครูที่ไม่สะดวกไปทำธุระด้วยตนเอง เนื่องจากพวกเขาติดธุระอื่นอยู่ ☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย	เคยทำหรือมีความรู้สึกเพราะ 1. โดนพวกเขาบังคับให้ไปทำให้ (1) 2. พวกเขาไม่ตอบแทนหรือรางวัลให้ (2) 3. อยากเป็นที่รักของพวกเขา (3) 4. เพราะเป็นคนรู้จักกันก็ต้องช่วยเหลือกัน (4) 5. ไม่ใช่เรื่องลำบากหรือยุ่งยาก จนเกินไปที่จะทำธุระให้กับพวกเขา (5) 6. เห็นพวกเขายุ่งเลยอยากช่วยแบ่งเบาภาระ(6) 7. อื่นๆ.....
2	ช่วยครูถือของ ☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคย	เคยทำหรือมีความรู้สึกเพราะ 1. กลัวโดนว่าเป็นคนแกล้งน้ำใจ (1) 2. เมื่อครูให้คะแนนจิตพิสัยเพิ่ม (2) 3. จะได้เป็นที่เอ็นดูของครู (3) 4. เราเป็นลูกศิษย์ก็ต้องช่วยเหลือครู (4) 5. เห็นครูถือของหนัก (5) 6. เราควรจะช่วยถือ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะครูใครถือของหนักก็ต้องช่วย (6) 7. อื่นๆ.....

เกณฑ์การให้คะแนนระดับจิตอาสา

ให้คะแนนเมื่อนักเรียนตอบว่า “เคย” กระทำหรือปฏิบัติเช่นสถานการณ์ มีเกณฑ์คะแนนดังนี้

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 1 ให้ 1 คะแนน

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 2 ให้ 2 คะแนน

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 3 ให้ 3 คะแนน

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 4 ให้ 4 คะแนน

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 5 ให้ 5 คะแนน

ตัวเลือกที่แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นที่ 6 ให้ 6 คะแนน

สำหรับข้อที่ตอบว่า “ไม่เคย” กระทำหรือปฏิบัติเช่นสถานการณ์ ให้คะแนน 0 คะแนน

ผลการวิจัย

จากการพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก และนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 49 คน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปประเด็นคุณภาพเครื่องมือดังนี้

ความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด

ผลการตรวจสอบคุณภาพของแบบสออบวัดในด้านความตรงเชิงเนื้อหา จากผู้เชี่ยวชาญ 6 ท่าน พบว่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดจิตอาสา มีค่า IOC ข้อคำถามประสบการณ์จิตอาสา ระหว่าง 0.50 –1.00 จากจำนวน 27 ข้อคำถาม และมีค่า IOC เหตุผลในการกระทำตามเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก 6 ชั้นระหว่าง 0.50 –1.00 จากจำนวน 162 เหตุผล รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1: ผลการพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา

องค์ประกอบจิตอาสา	จำนวนค่า IOC ของข้อคำถาม			
	.500	0.67	.83	1.00
การช่วยเหลือผู้อื่น				
ข้อคำถามประสบการณ์	-	-	-	9 (100%)
เหตุผลในการกระทำตามชั้นของโคลเบอร์ก 6 ชั้น	7 (12.96%)	15 (27.78%)	0 (0.00%)	32 (59.26%)
การเสียสละต่อสังคม				
ข้อคำถามประสบการณ์	-	-	-	9 (100%)
เหตุผลในการกระทำตามชั้นของโคลเบอร์ก 6 ชั้น	8 (14.81%)	7 (12.96%)	6 (11.11%)	33 (61.11%)
ความมุ่งมั่นพัฒนา				
ข้อคำถามประสบการณ์	-	-	2 (22.23%)	7 (77.78%)
เหตุผลในการกระทำตามชั้นของโคลเบอร์ก 6 ชั้น	7 (12.96%)	3 (5.56%)	21	23
รวม				
ข้อคำถามประสบการณ์	-	-	2 (7.41%)	25 (92.59%)
เหตุผลในการกระทำตามชั้นของโคลเบอร์ก 6 ชั้น	22 (13.58%)	25 (15.43%)	27 (16.67%)	88 (54.32%)

คุณภาพความเที่ยงของแบบวัด

ผลการตรวจสอบความเที่ยงแบบแบบสอดคล้องภายใน (internal consistency) ของแบบวัดจิตอาสา โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) พบว่าแบบวัดจิตอาสา มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .901 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (SEM) เท่ากับ 10.641 เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงตามองค์ประกอบพบว่า ค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเท่ากับ .695 ค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านการเสียสละต่อสังคมเท่ากับ .838 และ ค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านความมุ่งมั่นพัฒนาเท่ากับ .775 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการวัด (SEM) เท่ากับ 5.612, 5.907 และ 6.143 ดังตาราง 2

ตาราง 2: ค่าความเที่ยงของแบบวัดจิตอาสา

ข้อที่	Cronbach's alpha if Item Deleted		ข้อที่	Cronbach's alpha if Item Deleted		ข้อที่	Cronbach's alpha if Item Deleted	
	ทั้งฉบับ	องค์ประกอบ		ทั้งฉบับ	องค์ประกอบ		ทั้งฉบับ	องค์ประกอบ
1	.901	.682	10	.897	.823	19	.896	.734
2	.901	.686	11	.893	.809	20	.894	.728
3	.896	.654	12	.894	.811	21	.900	.794
4	.899	.631	13	.897	.829	22	.896	.757
5	.905	.735	14	.897	.838	23	.900	.774
6	.895	.649	15	.895	.828	24	.898	.755
7	.898	.644	16	.897	.821	25	.897	.734
8	.897	.663	17	.893	.806	26	.898	.752
9	.898	.664	18	.893	.826	27	.899	.746
ค่าความเที่ยงรายองค์ประกอบ								
การช่วยเหลือผู้อื่น (ข้อ 1- 9)			$\alpha = .695$	SEM = 5.612				
การเสียสละต่อสังคม (ข้อ 10 - 18)			$\alpha = .838$	SEM = 5.907				
ความมุ่งมั่นพัฒนา (ข้อ 19 - 27)			$\alpha = .775$	SEM = 6.143				
ค่าความเที่ยงทั้งฉบับ			$\alpha = .901$	SEM = 10.641				

ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลจิตอาสา

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน พบว่า ตัวบ่งชี้ของจิตอาสา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.551 ถึง 0.678 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกคู่ค่า Barlett's test of sphericity มีค่าเท่ากับ 54.335 ($p < .01$) แสดงว่า ตัวแปรมีความสัมพันธ์สามารถนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบได้ และค่าดัชนีรวม KMO มีค่าเท่ากับ 0.703 แสดงว่า ตัวแปรมีความเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3: ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเมทริกซ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันของตัวบ่งชี้จิตอาสา

ตัวบ่งชี้	HELP	SAFRITIC	DEVERLOP
HELP	1		
SAFRITIC	0.664**	1	
DEVERLOP	0.551**	0.678**	1
Mean	3.466	2.733	2.899
S.D.	1.1369	1.647	1.468
Bartlett's test of Sphericity =62.325 df=3 P=0.000 KOM = 0.73			

หมายเหตุ ** $p < .05$

การวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลจิตอาสา พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 0.104 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 1 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.747 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.998 ซึ่งมีค่าเข้าใกล้ 1 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.029

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของจิตอาสาแต่ละตัวประกอบ พบว่ามีค่าเป็นบวกทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.743 – 0.881 โดยองค์ประกอบที่มีน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด ได้แก่

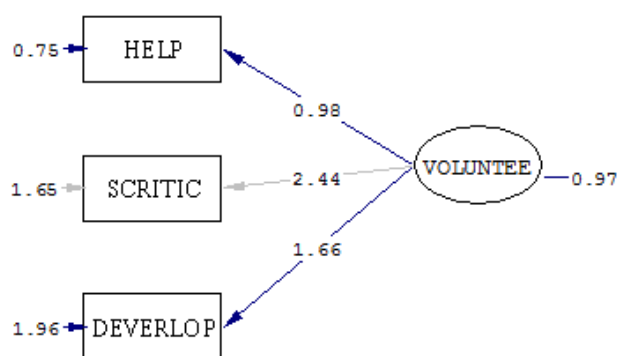
การเสียสละต่อสังคม (SACRIFIC) มีค่าเท่ากับ 0.881 รองลงมาได้แก่ ความมุ่งมั่นพัฒนา (DEVELOP) มีค่าเท่ากับ 0.760 และการช่วยเหลือผู้อื่น (HELP) มีค่าเท่ากับ 0.743 ตามลำดับ แสดงว่าตัวแปรทั้ง 4 ตัวดังกล่าว เป็นตัวบ่งชี้จิตอาสา ดังตาราง 4

สเกลองค์ประกอบ/ตัวบ่งชี้รวมจิตอาสา

$$VOLUNTEE = 0.98 (HELP) + 2.44 (SACRIFIC) + 1.66 (DEVELOP)$$

ตาราง 4: ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดจิตอาสา

องค์ประกอบ	น้ำหนักองค์ประกอบ		t	R ²	สปส.คะแนนองค์ประกอบ
	b(SE)	β			
HELP	0.977 (0.168)	0.743	5.810	0.553	0.178
SACRIFIC	2.437 (.....)	0.881	---	0.777	0.202
DEVRLOP	1.665(0.277)	0.760	6.005	0.578	0.116
Chi-Square = 0.104		df = 1	P = 0.747		
GFI = 0.998		AGFI = 0.991	RMR = 0.029		

Chi-Square=0.10, df=1, P-value=0.74684, RMSEA=0.000

ภาพ 2: ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดจิตอาสา

อภิปรายผล

การพัฒนาเครื่องมือวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์กมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจในการอภิปรายดังนี้

คุณภาพด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัด

คุณภาพเครื่องมือแบบวัดจิตอาสาที่สร้างขึ้น มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00 จากจำนวน 27 ข้อคำถามประสบการณ์ด้านจิตอาสา และเหตุผลในการกระทำตามเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเหตุผลในการกระทำพฤติกรรมจิตอาสาในสถานการณ์นั้นๆให้ตรงตามเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งเป็นการสร้างเหตุผลในการที่ค่อยข้างยาก ในการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือนิยามเชิงปฏิบัติการในครั้งแรกจึงมีค่า IOC ต่ำ โดยต่ำสุดเท่ากับ -0.20 และไม่ผ่านเกณฑ์หลายข้อ จึงมี

การปรับปรุงข้อคำถามอีกครั้งแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบครั้งที่สอง จึงได้แบบวัดที่มีมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.50 – 1.00

คุณภาพด้านความเที่ยงของแบบวัดจิตอาสา

คุณภาพด้านความเที่ยงแบบสอดคล้องภายในของแบบวัดจิตอาสา 27 ข้อคำถาม มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.901 มีค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเท่ากับ 0.695 มีค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านการเสียสละต่อสังคมเท่ากับ 0.838 และมีค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเท่ากับ 0.775 จะเห็นได้ว่า แบบวัดมีค่าความเที่ยงทั้งฉบับสูง แต่มีค่าความเที่ยงแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจเป็นเพราะความยาวของข้อคำถามที่จำนวนมากทำให้ค่าความเที่ยงเพิ่ม (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556) เมื่อมาพิจารณาค่าความเที่ยงขององค์ประกอบแต่ละด้าน พบว่าค่าความเที่ยงองค์ประกอบด้านการช่วยเหลือผู้อื่นมีค่าต่ำกว่าทุกด้าน และเมื่อได้ตรวจสอบข้อคำถามในองค์ประกอบนี้ พบว่า มีข้อคำถาม ข้อ 1, 2 และ 5 ที่ตัดข้อคำถามออกแล้วจะทำให้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับสูงขึ้น โดยจะสังเกตเห็นว่าข้อคำถามทั้งสามข้อเป็นคำถามสถานการณ์ที่นักเรียนไม่ค่อยได้ทำเพราะมีโอกาสพบสถานการณ์นี้น้อย เช่น คำถามข้อ 5 ถามว่า “ท่านเคยบอกทางให้กับนักท่องเที่ยวหรือผู้ไม่รู้จักเส้นทางหรือไม่”

ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลจิตอาสา

ผลการวิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลจิตอาสาโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติ ได้แก่ ค่าไค-สแควร์มีค่าเท่ากับ 0.104 ดีกรีอิสระ (df) เท่ากับ 1 ค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.747 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.998 รากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของการประมาณค่า (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.029 มี ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของจิตอาสาแต่ละตัวประกอบ พบว่ามีค่าเป็นบวกทุกองค์ประกอบ โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.743 - 0.881 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลจิตอาสาเป็นเพียงการตรวจสอบความตรงโครงสร้างภาพรวมขององค์ประกอบหลัก ซึ่งผู้วิจัยจะได้ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของแบบวัดจิตอาสารายข้อ เพื่อพัฒนาแบบวัดต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก ยังอยู่ในช่วงของการพัฒนาเครื่องมือระยะแรก ซึ่งยังมีข้อปรับปรุง และพัฒนาต่อไปเพื่อสร้างแบบวัดจิตอาสาให้ได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง หากนำแบบวัดจิตอาสนี้ไปใช้ควรดูคุณภาพแต่ละด้านเพื่อดูประกอบสำหรับการนำไปใช้ และจะมีประโยชน์อย่างมากถ้ามีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจิตอาสาในด้านสาเหตุและปัจจัย หรือการวิจัยเชิงทดลองในการเสริมสร้างจิตอาสาแก่นักเรียนต่อไป

หมายเหตุ: บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบวัดจิตอาสาสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยใช้แนวคิดทฤษฎีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของโคลเบอร์ก

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรรณิกา มาโน. (2553). *ความหมายของชีวิตกับจิตอาสา*. วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิราพรรณ เรืองพุทธ. (2557). การวิเคราะห์กิจกรรมส่งเสริมการมีจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษา: การวิจัยแบบผสมวิธี AN ANALYSIS OF THE ACTIVITIES PROMOTING VOLUNTEER SPIRITS OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS: MIXED METHODS RESEARCH. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED)*, 9(2), 540-549. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). *การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธิดาชนก วงศ์พิทักษ์. (2556). *ปัจจัยจิตสังคมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมจิตอาสาของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปิยะนาถ สรวิสูตร. (2552). *แรงจูงใจของผู้นำเยาวชนที่มีจิตอาสาในการทำกิจกรรมเพื่อสังคม: กรณีศึกษาสภาเยาวชนกรุงเทพมหานคร*. สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปิ่นกนก วงศ์ปิ่นเพชร, วิมล เหมือนคิด และ ชัญญา ลีศรีตรู. (2553). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตอาสาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ *วารสารวิชาการศิลปศาสตร์ประยุกต์, ฉบับ (มกราคม-มิถุนายน) 2553* 19
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม (CLASSICAL TEST THEORIES)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุดาพรรณ บินนอก. (2551). *โมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย A CAUSAL MODEL OF VOLUNTEER SPIRIT OF CHULALONGKORN UNIVERSITY UNDERGRADUATE STUDENTS. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา (OJED)*, 4(1), 1682-1696. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อนิษฐา แจ้งเอี่ยม. (2553). *เครือข่ายการสื่อสารและการเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครเครือข่ายจิตอาสา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการนิเทศศาสตร์พัฒนาการ ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

- Belacchi, C., & Farina, E. (2012). Feeling and Thinking of Others: Affective and Cognitive Empathy and Emotion Comprehension in Prosocial/Hostile Preschoolers. *Aggressive Behavior*, 38(2), 150-165. doi: 10.1002/ab.21415
- Caprara, G. V., Kanacri, B. P. L., Gerbino, M., Zuffiano, A., Alessandri, G., Vecchio, G., . . . Bridglall, B. (2014). Positive effects of promoting prosocial behavior in early

- adolescence: Evidence from a school-based intervention. *International Journal of Behavioral Development*, 38(4), 386-396. doi: 10.1177/0165025414531464
- Corrigan, M. W. (2001). *Social exchange theory, interpersonal communication motives, and volunteerism: Identifying motivation to volunteer and the rewards and costs associated* (Doctoral dissertation, West Virginia University).
- Dean, E. (2012). *Increasing Volunteer Commitment to Social Programs for Youth* (Doctoral dissertation, WALDEN UNIVERSITY).
- Dunfield, K., Kuhlmeier, V. A., O'Connell, L., & Kelley, E. (2011). Examining the Diversity of Prosocial Behavior: Helping, Sharing, and Comforting in Infancy. *Infancy*, 16(3), 227-247. doi: 10.1111/j.1532-7078.2010.00041.x
- Handy, F., Cnaan, R. A., Brudney, J. L., Ascoli, U., Meijs, L. C., & Ranade, S. (2000). Public perception of "who is a volunteer": An examination of the net-cost approach from a cross-cultural perspective. *VOLUNTAS: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 11(1), 45-65.
- Henderson, M. D., Huang, S.-c., & Chang, C.-c. A. (2012). When others cross psychological distance to help: Highlighting prosocial actions toward outgroups encourages philanthropy. *Journal of Experimental Social Psychology*, 48(1), 220-225. doi: 10.1016/j.jesp.2011.07.003
- Hepach, R., Vaish, A., & Tomasello, M. (2012). Young Children Are Intrinsically Motivated to See Others Helped. *Psychological Science*, 23(9), 967-972. doi: 10.1177/0956797612440571
- Maes, K. (2012). Volunteerism or Labor Exploitation? Harnessing the Volunteer Spirit to Sustain AIDS Treatment Programs in Urban Ethiopia. *Human Organization*, 71(1), 54-64.
- Padilla-Walker, L. M., & Christensen, K. J. (2011). Empathy and Self-Regulation as Mediators Between Parenting and Adolescents' Prosocial Behavior Toward Strangers, Friends, and Family. *Journal of Research on Adolescence*, 21(3), 545-551. doi: 10.1111/j.1532-7795.2010.00695.x
- Pavey, L., Greitemeyer, T., & Sparks, P. (2012). "I help because I want to, not because you tell me to": empathy increases autonomously motivated helping. *Pers Soc Psychol Bull*, 38(5), 681-689. doi: 10.1177/0146167211435940
- Post, S. G. (2011). It's good to be good: 2011 fifth annual scientific report on health, happiness and helping others. *International Journal of Person Centered Medicine*, 1(4), 814-829.
- Raver, J. L., Ehrhart, M. G., & Chadwick, I. C. (2012). The emergence of team helping norms: Foundations within members' attributes and behavior. *Journal of Organizational Behavior*, 33(5), 616-637. doi: 10.1002/job.772

- Siem, B., Lotz-Schmitt, K., & Stürmer, S. (2014). To help or not to help an outgroup member: The role of the target's individual attributes in resolving potential helpers' motivational conflict. *European Journal of Social Psychology, 44*(4), 297-312. doi: 10.1002/ejsp.2017
- Stukas, A. A., Snyder, M., & Clary, E. G. (1999). The Effects of "Mandatory Volunteerism" on Intentions to Volunteer. *Psychological Science, 10*(1), 59-64. doi: 10.1111/1467-9280.00107
- Vela, I. (2013). *Will a confederate's initial decline of assistance influence people's willingness to help others?* (1552424 M.A.), The University of Texas - Pan American, Ann Arbor. Retrieved from
- Welp, L. R., & Brown, C. M. (2014). Self-compassion, empathy, and helping intentions. *The Journal of Positive Psychology, 9*(1), 54-65. doi: 10.1080/17439760.2013.831465
- Williamson, R. A., Donohue, M. R., & Tully, E. C. (2013). Learning how to help others: two-year-olds' social learning of a prosocial act. *J Exp Child Psychol, 114*(4), 543-550. doi: 10.1016/j.jecp.2012.11.004
- Ye, S., Leung, T. T. F., & Mok, B. H. (2011). Measuring Mutual Help Willingness and Criteria among Hong Kong People: Confirmatory Factor Analyses. *Social Indicators Research, 103*(1), 119-130. doi: 10.1007/s11205-010-9700-x